

ประชาธิปไตยกับสุขภาพ

พลัง 3 ของประชาชน ในการสร้างสรรคประชาธิปไตย

หมอชาวบ้านฉบับนี้ออกมาในเดือนที่จะมีการเลือกตั้งผู้แทนราษฎรอีกครั้งหนึ่งในวันที่ ๒๒ มีนาคม เรื่องประชาธิปไตยกับสุขภาพเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกัน

สุขภาพหมายถึงสภาพที่เป็นสุขหรือสุขภาพะ

ความสุขคือการไม่ถูกบีบคั้น สภาวะบีบคั้นมี ๔ ทางด้วยกัน คือ ทางกายหรือวัตถุ ทางสังคม ทางจิต และทางปัญญา

ความบีบคั้นทางกายหรือทาง

วัตถุ ก็เช่น ความยากจน ความขาดแคลนทางวัตถุเครื่องยังชีพ สุขภาพไม่ดี สิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรม

ความบีบคั้นทางสังคม ก็คือความสัมพันธ์ที่ไม่ดี การขาดประชาธิปไตย ขาดการกระจายอำนาจ ขาดการมีส่วนร่วม ขาดความเสมอภาค

ความบีบคั้นทางจิต คือกิเลสที่บีบคั้นตนเองและบีบคั้นผู้อื่น

ความบีบคั้นทางปัญญา คือความไม่รู้ การอยู่ในที่มืด การไม่รู้ว่าจะอะไรเป็นอะไร ถูกตีตมุดันหลอกลวง การไม่รู้จักตนเอง เป็นต้น ทั้ง ๔ เรื่องนี้เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน ประชาธิปไตยเป็นเรื่องของการหลุดจากความบีบคั้นทางสังคม ถ้าคนส่วนน้อยเผด็จการคนส่วนใหญ่ ย่อมรวบหรือสูบเอาทรัพย์สินของส่วนรวมไปเป็นประโยชน์ของคนส่วนน้อย ทำให้แก้ไขความยากจนไม่ได้ ทำให้อุณหภูมิสิ่งแวดล้อมไม่ได้ เพราะการรวมศูนย์อำนาจมีคอร์รัปชันมาก

ย่อมจะดึงดูดเอาทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ที่ดิน ป่าไม้ ไปเป็นประโยชน์ของคนส่วนน้อย

นอกจากนั้นเผด็จการชอบปิดกั้นทางปัญญา ไม่ต้องการให้ประชาชนฉลาดเพราะถ้าประชาชนฉลาดแล้วหลอกลวงตีตมุดันควบคุมไม่ได้ นี่คือการบีบคั้นทางปัญญา

ประชาธิปไตยย่อมหมายถึงประชาชนมีสิทธิปัญญาสามารถเข้ามาตรวจสอบควบคุมการทำงานของรัฐบาลได้ สุขภาพไม่ได้หมายถึงมดหมอ

หยุดยาเท่านั้น แต่เป็นเรื่องของชีวิต สังคม สิ่งแวดล้อมทั้งหมด

ประชาชนจะมีสุขภาพหรือสุขภาพะต่อเมื่อหลุดพ้นจากความบีบคั้นทั้งทางกายหรือวัตถุ ทางสังคม ทางจิต และทางปัญญา

การไม่ถูกบีบคั้นก็คือการมีอิสรภาพ นี่คือธรรมชาติของมนุษย์ และสังคมที่ย่อมปรารถนาและเคลื่อนตัวไปสู่อิสรภาพ เพราะฉะนั้นต้องมองประชาธิปไตยในฐานะความถูกต้องหรือธรรมะด้วย

ขอให้ผู้อ่านหมอชาวบ้านให้ความสนใจต่อประชาธิปไตย ในฐานะเป็นเหตุปัจจัยของสุขภาพ นอกจากจะต้องใช้วิจารณญาณให้ดีในการเลือกตั้งผู้แทนราษฎรในวันที่ ๒๒ มีนาคมนี้แล้ว ยังจะต้องติดตามทำความเข้าใจ และมีส่วนร่วมในกิจการต่าง ๆ เพื่อให้สังคมไทยเคลื่อนตัวไปสู่ประชาธิปไตย การกระจายอำนาจ การมีส่วนร่วม และความเสมอภาค เพื่อความผาสุกของคนทั้งมวลด้วย

ประเวศ วะสี

นิตยสารหมอชาวบ้าน ดำเนินงานโดยมิได้หวังผลกำไรทางการค้า

คณะบรรณาธิการและผู้เขียนทุกท่านช่วยกันทำเป็นวิทยาทาน โดยมิได้รับค่าตอบแทนใดๆ ทั้งสิ้น เพราะมีจุดมุ่งหมายร่วมกันที่จะถ่ายทอดวิชาการไปสู่ประชาชนมากที่สุด รายได้หลังจากหักค่าใช้จ่ายและเสียภาษีมอบให้แก่มูลนิธิหมอชาวบ้าน เพื่อใช้ในกิจการสมาคมฯ ประชารณณ์ต่าง ๆ